

NOTA
în atenția persoanelor ce doresc să se adreseze
CURTII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI

I. CU CE FEL DE CAZURI SE OCUPA CURTEA?

1. Curtea Europeană a Drepturilor Omului este o instituție internațională care, în anumite circumstanțe, poate fi sesizată cu plângeri de către persoane ce pretind că drepturile lor, prevăzute în Convenția Europeană a Drepturilor Omului, au fost violate. Această convenție este un tratat internațional prin care numeroase state europene au căzut de acord să protejeze **anumite drepturi fundamentale ale cetățenilor**. Aceste drepturi sunt prevăzute în Convenția însăși și în patru protocoale suplimentare, nr. 1, 4, 6 și 7, la care o parte dintre state au subscris. Citiți aceste texte și rezervele anexate.

2. Dacă considerați că unul din statele prevăzute în anexă a violat în **detrimentul dumneavoastră direct și personal** vreunul dintre aceste drepturi fundamentale, vă puteți plânge Curții.

3. Curtea poate cerceta **numai** plângeri referitoare la violarea unuia sau mai multor drepturi enumerate în Convenție și protocoale. Ea nu este o instanță de apel împotriva instanțelor naționale și nu poate anula sau modifica deciziile lor. Nici nu poate interveni direct în favoarea dumneavoastră pe lângă autoritatea de care vă plângeți.

4. Curtea poate examina numai cererile îndreptate împotriva unuia dintre statele care au ratificat Convenția și Protocoalele sale, și dacă se referă la **evenimente posterioare unei date determinate**. Această dată variază de la stat la stat și după cum cererea se referă la un drept enunțat în Convenție sau în Protocoale.

5. Vă puteți plânge Curții numai cu privire la **actele unei autorități publice** dintr-unul dintre aceste state (Parlament, administrație, tribunal etc.). **Curtea nu se poate ocupa de plângeri îndreptate împotriva unor persoane particulare sau a unor instituții private.**

6. Conform articolului 32 § 1 din Convenție, Curtea nu poate fi sesizată decât **după ce au fost epuizate în prealabil căile de recurs interne** și în termen de **șase luni începând cu data deciziei definitive interne**. O plângere care nu respectă aceste condiții de admisibilitate nu va putea fi examinată de către Curte.

7. Înainte de a vă adresa Curții, trebuie să fi utilizat, în statul în cauză, **toate remediile juridice** care ar fi putut fi utile în situația de care vă plângeți; în caz contrar, va trebui să demonstrați că aceste remedii nu puteau fi eficiente. Prin urmare, mai întâi ar fi trebuit să sesizați tribunalele interne, până la și inclusiv instanța supremă competentă, în fața căreia ar fi trebuit să prezentați, cel puțin în substanță, motivele plângerii pe care doriți să le supuneți atenției Curții.

8. În exercitarea acestor remedii, trebuie **să fi respectat regulile de procedură naționale**, mai ales termenele prescrise de acestea. Dacă, de exemplu, recursul dumneavoastră a fost respins ca tardiv sau pentru nerespectarea unei reguli de competență sau de procedură care vă poate fi imputată, Curtea nu va putea examina cererea dumneavoastră.

9. Dacă totuși vă plângeți de o decizie judecătorească, mai ales de condamnare, nu este necesar să fi încercat să obțineți revizuirea procesului după ce ați parcurs instanțele judiciare uzuale. Nu este necesar nici să fi exercitat recursuri de grațiere sau să fi solicitat grațierea sau amnistierea. În plus, petițiile (adresate Parlamentului, șefului statului sau al guvernului, unui ministru sau ombudsman) nu constituie remedii pe care trebuia să le fi încercat.

10. După ce autoritatea națională competentă cea mai înaltă a pronunțat o decizie, dispuneți de **un interval de șase luni** pentru a sesiza Curtea. Acest interval începe să curgă de la data la care ați luat cunoștință dumneavoastră personal sau avocatul dumneavoastră de decizia finală în ordinea normală a instanțelor, și nu începând de la respingerea ulterioară a unei eventuale cereri în revizuire a procesului sau a unui alt recurs extraordinar, a unei cereri de grațiere sau amnistiere sau a oricărei alte cereri adresate unei autorități cu titlu de grațiere.

11. Termenul de șase luni este întrerupt de **prima dumneavoastră scrisoare** adresată Curții, expunând cu claritate, chiar dacă în mod sumar, obiectul plângerii dumneavoastră eventuale sau de trimiterea formularului de cerere completat. O simplă cerere de informații nu este suficientă pentru a întrerupe termenul de șase luni.

II. CUM SA VA ADRESATI CURTII

12. **Limbile oficiale** ale Curții sunt franceza și engleza, dar, dacă vă este mai ușor, puteți de asemenea scrie Grefei în limba oficială a unuia dintre statele care a ratificat Convenția.

13. Nu puteți depune o plângere la Curte prin telefon sau poșta electronică, fără a fi urmată de o **confirmare prin curier normal**. Este inutil să vă deplasați personal la Strasbourg pentru a vă expune cazul oral.

14. Orice curier relativ la plângerea dumneavoastră trebuie trimis la **adresa** următoare:

Monsieur le Greffier de la
Cour européenne des Droits de l'Homme
Conseil de l'Europe
F-67075 STRASBOURG CEDEX.

15. La primirea primei dumneavoastră scrisori sau a formularului de cerere, grefa Curții vă va răspunde informându-vă de deschiderea în numele dumneavoastră a unui **dosar provizoriu al cărui număr trebuie menționat în orice corespondență ulterioară**. În continuare, vi se vor solicita probabil documente, informații sau explicații suplimentare referitoare la plângerea dumneavoastră. Dimpotrivă, grefa nu va poate da informații cu privire la dispozițiile legale în vigoare în statul împotriva căruia vă plângeți și nu vă consultați juridice privind aplicarea și interpretarea dreptului național.

16. Este în interesul dumneavoastră să faceți dovada de **diligență în corespondența cu grefa**. Orice întârziere sau absența răspunsului este susceptibilă să fie considerată ca o manifestare de dezinteres cu privire la continuarea examinării dosarului dumneavoastră. Astfel, se va proceda la distrugerea dosarului dumneavoastră provizoriu dacă nu trimiteți formularul de cerere în decurs de un an sau, dacă după ce l-ați trimis, nu răspundeți în timp util la orice corespondență pe care grefa v-ar adresa-o ulterior.

17. Dacă estimați că motivele dumneavoastră de plângere se refera la unul dintre drepturile garantate de Convenție sau de unul dintre Protocoale și dacă ați îndeplinit condițiile descrise mai sus, **sunteți invitat să completați cu grijă și lizibil formularul de cerere și să îl trimiteți în decurs de maximum șase săptămâni**.

18. Conform articolului 47 al regulamentului Curții, **formularul de cerere va trebui să conțină:**

- a) un scurt rezumat al faptelor de care doriți să vă plângeți, precum și al capetelor de cerere;
- b) menționarea **dreptului sau drepturilor** garantate de Convenție care considerați că v-au fost încălcate;
- c) indicarea **remediilor juridice pe care le-ați exercitat**;
- d) lista deciziilor pronunțate în cazul dumneavoastră de către o autoritate publică, precizând pentru fiecare decizie: data, conținutul (în mod sumar) și autoritatea care a pronunțat-o. Anexați la scrisoarea dumneavoastră o copie completă de pe aceste decizii. (Aceste documente nu vă vor fi returnate. Prin urmare, este în interesul dumneavoastră să trimiteți **numai copii și nu originale**).

19. Conform articolului 45 din regulamentul Curții, formularul trebuie semnat de dumneavoastră personal în calitate de reclamant sau de către reprezentantul dumneavoastră.

20. Dacă nu doriți ca identitatea dumneavoastră să fie dezvăluită, trebuie să precizați acest lucru și să expuneți motivele ce justifică o derogare de la regula normală de procedură publică. Curtea poate autoriza **anonimatul** în cazuri excepționale și motivate.

21. Dacă doriți să sesizați Curtea prin intermediul **unui avocat sau al unui alt reprezentant**, trebuie să anexați la formular o **procură** în favoarea acestuia. Reprezentantul unei persoane juridice (societate, asociație etc.) sau al unui grup de persoane trebuie să justifice ce drept statutar sau legal de reprezentare are. Pentru depunerea plângerii inițiale, eventualul dumneavoastră reprezentant nu trebuie să fie neapărat avocat. Într-un stadiu ulterior al procedurii, reprezentantul unui reclamant trebuie să fie, numai dacă nu este dispensat, un consultant abilitat să-și exercite activitatea într-unul dintre statele care au ratificat Convenția. În plus, acesta trebuie să cunoască cel puțin pasiv una dintre limbile oficiale ale Curții (engleza și franceza).

22. Curtea nu acordă **asistență judiciară** pentru a vă ajuta să plătiți un avocat în vederea redactării plângerii dumneavoastră inițiale. Într-un stadiu ulterior al procedurii, și anume după decizia Curții de a comunica cererea guvernului respectiv pentru observații scrise, veți putea, dacă este cazul, să obțineți asistența judiciară dacă nu dispuneți de mijloacele de a retribui un avocat și dacă Curtea consideră necesar să acorde această asistență în vederea bunei desfășurări a procedurii.

23. În cazul în care admisibilitatea capetelor dumneavoastră de plângere se lovește de un **obstacol evident**, fie din cauza nerespectării condițiilor de admisibilitate fixate în articolul 35 §§ 1 până la 3 din Convenție, fie datorită unei jurisprudențe constante cu privire la interpretarea Convenției în cazuri analoge celui al dumneavoastră, grefa vă va informa cu privire la aceasta și veți avea posibilitatea de a renunța la menținerea plângerii dumneavoastră.

24. Dacă, în schimb, vă mențineți plângerea și dacă ați îndeplinit toate condițiile formale prevăzute la articolele 45 și 47 din regulament, dosarul dumneavoastră va fi **înregistrat** ca o cerere la Curte. În aceasta ipoteză, grefa vă va comunica numărul definitiv de înregistrare al plângerii dumneavoastră, și veți fi informat cu privire la înscrierea pe rol a dosarului dumneavoastră, pentru a putea fi examinat de către Curte.

25. Examinarea cererii dumneavoastră este **gratuită**. Grefa vă va ține la curent cu privire la progresele înregistrate de procedură. Aceasta, cel puțin la început, este scrisă. Așadar, nu trebuie să vă prezentați la sediul Curții.

DATELE DE RATIFICARE

STATUL	CONVENȚIA	PROTOCO- LUL NR. 1	PROTOCO- LUL NR. 4	PROTOCO- LUL NR. 6	PROTOCO- LUL NR. 7
Albania	02.10.1996	02.10.1996	02.10.1996	21.09.2000	02.10.1996
Andora	22.01.1996	-	-	22.01.1996	-
Armenia	-	-	-	-	-
Austria	03.09.1958	03.09.1958	18.09.1969	05.01.1984	14.05.1986
Azerbaidjan	-	-	-	-	-
Belgia	14.06.1955	14.06.1955	21.09.1970	10.12.1998	-
Bulgaria	07.09.1992	07.09.1992	04.11.2000	29.09.1999	04.11.2000
Republica Cehă	18.03.1992	18.03.1992	18.03.1992	18.03.1992	18.03.1992
Cipru	06.10.1962	06.10.1962	03.10.1989	19.01.2000	-
Croatia	05.11.1997	05.11.1997	05.11.1997	05.11.1997	05.11.1997
Danemarca	13.04.1953	13.04.1953	30.09.1964	01.12.1983	18.08.1988
Elvetia	28.11.1974	-	-	13.10.1987	24.02.1988
Estonia	16.04.1996	16.04.1996	16.04.1996	17.04.1998	16.04.1996
Finlanda	10.05.1990	10.05.1990	10.05.1990	10.05.1990	10.05.1990
Franta	03.05.1974	03.05.1974	03.05.1974	17.02.1986	17.02.1986
FRI Macedoneană	10.04.1997	10.04.1997	10.04.1997	10.04.1997	10.04.1997
Georgia	20.05.1999	-	13.04.2000	13.04.2000	13.04.2000
Germania	05.12.1952	13.02.1957	01.06.1968	05.07.1989	-
Grecia	28.11.1974	28.11.1974	-	08.09.1998	29.10.1987
Irlanda	25.02.1953	25.02.1953	29.10.1968	24.06.1994	-
Islanda	29.06.1953	29.06.1953	16.11.1967	22.05.1987	22.05.1987
Italia	26.10.1955	26.10.1955	27.05.1982	29.12.1988	07.11.1991
Letonia	27.06.1997	27.06.1997	27.06.1997	-	27.06.1997
Liechtenstein	08.09.1982	14.11.1995	-	15.11.1990	-
Lituania	20.06.1995	24.05.1996	20.06.1995	08.07.1999	20.06.1995
Luxembourg	03.09.1953	03.09.1953	02.05.1968	19.02.1985	19.04.1989
Malta	23.01.1967	23.01.1967	-	26.03.1991	-
Marea Britanie	08.03.1951	03.11.1952	-	20.05.1999	-
Moldova	12.09.1997	12.09.1997	12.09.1997	12.09.1997	12.09.1997
Norvegia	15.01.1952	18.12.1952	12.06.1964	25.10.1988	25.10.1988
Olanda	31.08.1954	31.08.1954	23.06.1982	25.04.1986	-
Polonia	19.01.1993	10.10.1994	10.10.1994	30.10.2000	-
Portugalia	09.11.1978	09.11.1978	09.11.1978	02.10.1986	-
România	20.06.1994	20.06.1994	20.06.1994	20.06.1994	20.06.1994
Rusia	05.05.1998	05.05.1998	05.05.1998	-	05.05.1998
San Marino	22.03.1989	22.03.1989	22.03.1989	22.03.1989	22.03.1989
Slovacia	18.03.1992	18.03.1992	18.03.1992	18.03.1992	18.03.1992
Slovenia	28.06.1994	28.06.1994	28.06.1994	28.06.1994	28.06.1994
Spania	04.10.1979	27.11.1990	-	14.01.1985	-
Suedia	04.02.1952	22.06.1953	13.06.1964	09.02.1984	08.11.1985
Turcia	18.05.1954	18.05.1954	-	-	-
Ucraina	11.09.1997	11.09.1997	11.09.1997	04.04.2000	11.09.1997
Ungaria	05.11.1992	05.11.1992	05.11.1992	05.11.1992	05.11.1992

REZERVELE ROMÂNIEI LA CONVENȚIA EUROPEANĂ PENTRU APĂRAREA DREPTURILOR OMULUI

1. Art. 5 din convenție nu va împiedica aplicarea de către România a dispozițiilor art. 1 al Decretului nr. 976 din 23 octombrie 1968, care reglementează sistemul disciplinar militar, cu condiția ca durata privării de libertate să nu depășească termenele prevăzute de legislația în vigoare. Art. 1 al Decretului nr. 976 din 23 octombrie 1968 prevede: "Pentru abaterile de la disciplina militară, prevăzute de regulamentele militare, comandantii sau șefii pot aplica militarilor sancțiunea disciplinară cu arest până la 15 zile".
2. România interpretează art. 2 din primul Protocol aditional la convenție ca neimpunând obligații financiare suplimentare referitoare la instituțiile de învățământ privat, altele decât cele stabilite prin legea internă.

REZERVELE MOLDOVEI LA CONVENȚIA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

...

1. Republica Moldova declară ca nu putea asigura respectarea dispozițiilor convenției în ce privește omisiunile și actele comise de organele autoproclamatei republici nistrene pe teritoriul controlat efectiv de ele până la soluționarea definitivă a diferendului din această zonă.

2. În temeiul articolului 64 din convenție, Republica Moldova formulează o rezerva la articolul 4, având drept efect păstrarea posibilității aplicării pedepsei penale în forma de muncă corecțională fără privațiune de libertate, așa cum este prevăzut de articolul 27 din Codul penal, și respectiv, a pedepsei administrative în forma de muncă corecțională, așa cum este prevăzut de articolul 30 din Codul cu privire la contravențiile administrative. Rezerva va produce efecte pe parcursul unui an de la data intrării în vigoare a convenției pentru Republica Moldova.

3. În temeiul articolului 64 din convenție, Republica Moldova formulează o rezerva la articolul 5, paragraful 3 având drept efect continuarea eliberării mandatului de către procuror, așa cum este prevăzut de articolul 25 din Constituția Republicii Moldova, de articolul 78 din Codul de procedură penală și de articolul 25 din Legea nr.902-XIII din 29 ianuarie 1992, cu privire la Procuratura. Rezerva va produce efecte pe parcursul a 6 luni de la data intrării în vigoare a convenției pentru Republica Moldova.

4. În temeiul articolului 64 din convenție, Republica Moldova formulează o rezerva la articolul 5 având drept efect păstrarea posibilității aplicării de sancțiuni disciplinare militarilor sub forma de arest de către comandantii superiori, așa cum este prevăzut de articolele 46, 51-55, 57-61 și 63-66 din Regulamentul disciplinar al Forțelor Armate, aprobat prin Legea nr.776-XIII din 13 martie 1996.

5. Republica Moldova interpretează dispozițiile celei de-a doua propoziții din articolul 2 al primului Protocol aditional la convenție ca neimpunând obligații financiare suplimentare statului referitoare la stabilimentele școlare de orientare filozofică sau religioasă, altele decât cele prevăzute de legislația internă.

...